

Cải thiện thu nhập của nông dân trong chuỗi giá trị xoài thông qua việc phát triển thị trường chiến lược ở miền Nam Việt Nam

**Hội thảo thường niên
Tháng 12 năm 2020**

Hoạt động 1.8

Nghiên cứu hệ thống giám sát thị trường bán buôn – cập nhật thông tin và những bước tiếp theo

Phan Diệu
SCAP - Trung tâm Chính sách và Chiến lược nông nghiệp nông thôn Miền Nam.

Alec Zuo
Trường Đại học Adelaide

© Griffith University 2018

Implementing Agency

SIAEP

Funding Agency

Australian Government
Australian Centre for
International Agricultural Research

Mục tiêu & mục đích

Hoạt động 1.8

- Thực hiện hệ thống giám sát thị trường bán buôn

Trọng điểm

- Thu thập và theo dõi hệ thống thông tin giá xoài ở thành phố HCM, Hà Nội và những trung tâm bán buôn

Những câu hỏi nghiên cứu liên quan đến hoạt động này

- *Những cải tiến nào tiết kiệm chi phí nhất và có tác động tích cực đến năng suất, thất thoát, chất lượng và thời gian thu hoạch góp phần tăng giá bán và tăng thu nhập cho những người nông dân?*
- *Độ hấp dẫn của thị trường Hà Nội và thị trường xuất khẩu Hồng Kông so với thị trường HCM đối với những hộ nông dân trồng xoài quy mô nhỏ?*

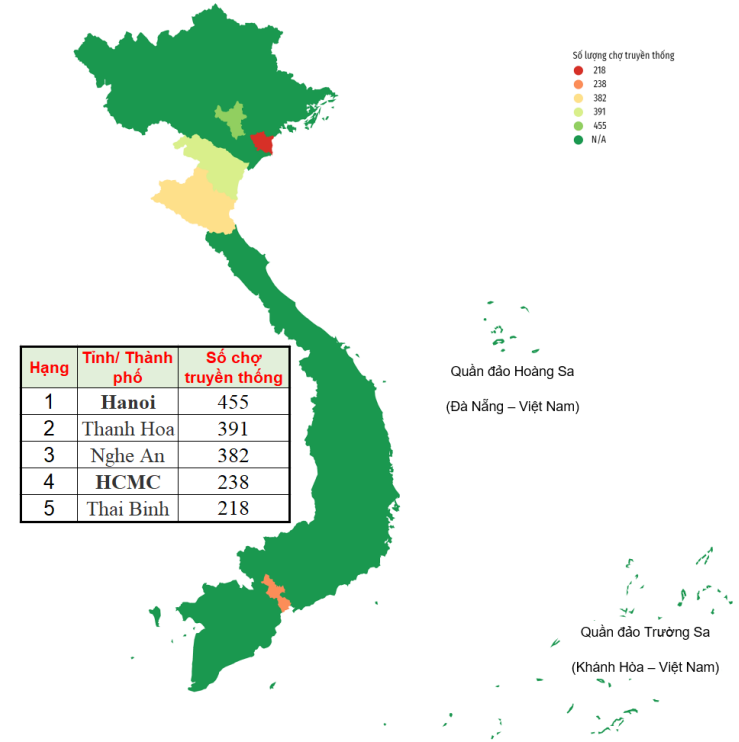

Những động lực của thay đổi

- Sự chuyển đổi nhanh hệ thống phân phối thực phẩm và rau trong nước
- Các chợ truyền thống vẫn đóng vai trò quan trọng
- Việt Nam – có 8539 chợ truyền thống và 83 chợ đầu mối
- Sự gia tăng của:
 - Các siêu thị
 - Các cửa hàng tiện lợi (kể cả cửa hàng hữu cơ)
 - Các cửa hàng thực phẩm an toàn/hữu cơ (ví dụ: organicfood.vn; vietgreenfood; Dalat G.A.P)
 - Kinh doanh thương mại điện tử
- Các chính sách Việt Nam hướng tới:
 - Tăng hợp tác quốc tế để phát triển thị trường bán buôn nhiều hơn
 - Đẩy mạnh các chương trình nhằm khuyến khích xã hội hoá
 - Thu hút các nhà đầu tư nước ngoài và nội địa trong xây dựng và phát triển thị trường bán buôn.

Tổng quan

05 tỉnh có số chợ truyền thống nhiều nhất Việt Nam

Nguồn: Tổng cục thống kê Việt nam, 2019

Phương pháp

Thiết kế hoạt động

- Thu thập thông tin định lượng và định tính của thị trường bán buôn và hiểu xu hướng, cung cấp, tính thời vụ và giá cả

Thu thập dữ liệu:

- Giá xoài hàng tuần của 20 đến 25 hộ bán buôn – tại 3 địa điểm
- Hà Nội = 5-10 hộ bán buôn ở chợ Long Biên *
- HCMC = 10 hộ bán buôn ở chợ Thủ Đức + 5 hộ bán buôn ở chợ Bình Điền
- Đồng Tháp = 1 hộ bán buôn ở chợ Mỹ Hiệp (so sánh giá bán buôn giữa chợ đầu mối của địa phương và các chợ đầu mối ở thành phố)

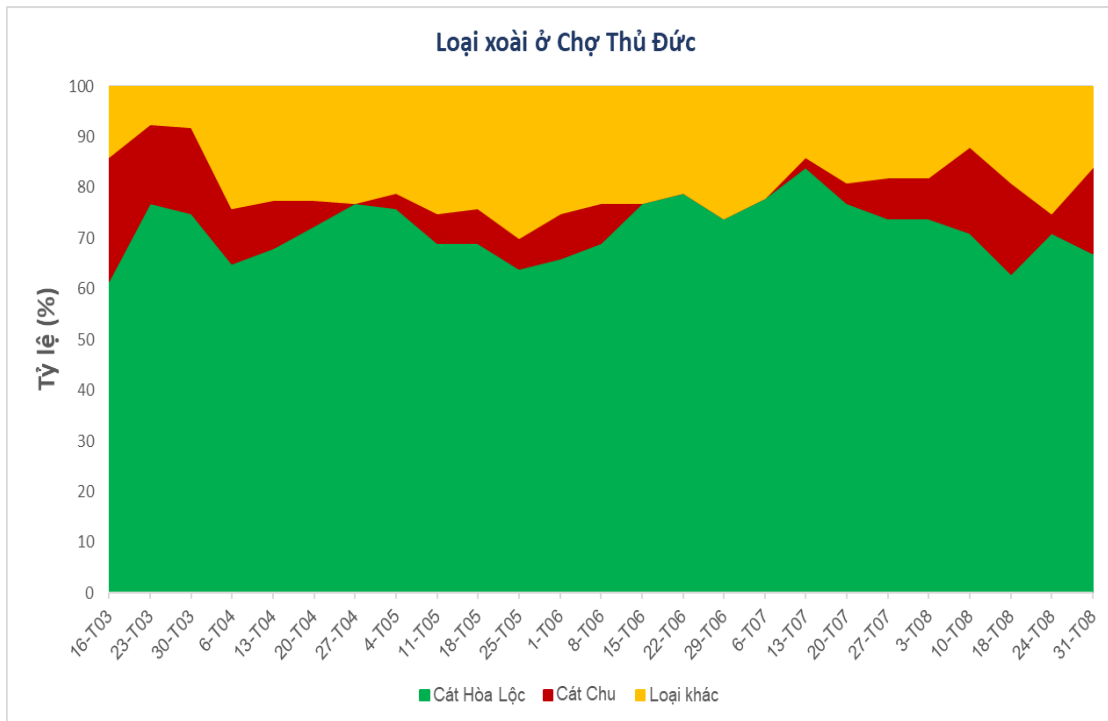
Phương pháp và đối tượng mục tiêu

- Soạn danh sách phỏng vấn (bán cấu trúc) với ban quản lý chợ (Ban quản lý chợ đầu mối nói chung và những người quản lý ngành hàng hoa quả nói riêng)
- Thực hiện phỏng vấn - thu thập thông tin bán buôn hàng tuần (trực tiếp và qua điện thoại)

**Lưu ý: Do bị hạn chế, chợ Long Biên sẽ hoãn lại đến mùa xoài tới*

Các kết quả

- Chợ Thủ Đức bán các sản phẩm thực phẩm từ khắp nơi trên cả nước
- Dễ dàng vận chuyển đến các tỉnh miền Đông, miền Trung
- Số liệu thu thập – 10 hộ chuyên bán buôn xoài (chỉ bán mỗi xoài)
- Cát Hoà Lộc – loại chính – từ tháng 3 đến tháng 8 – số lượng khoảng >60%
- Cát Chu cung cấp chính – Tháng 3 và tháng 8
- Các giống khác – Keo Cam pu chia, Đài Loan, Thái Lan

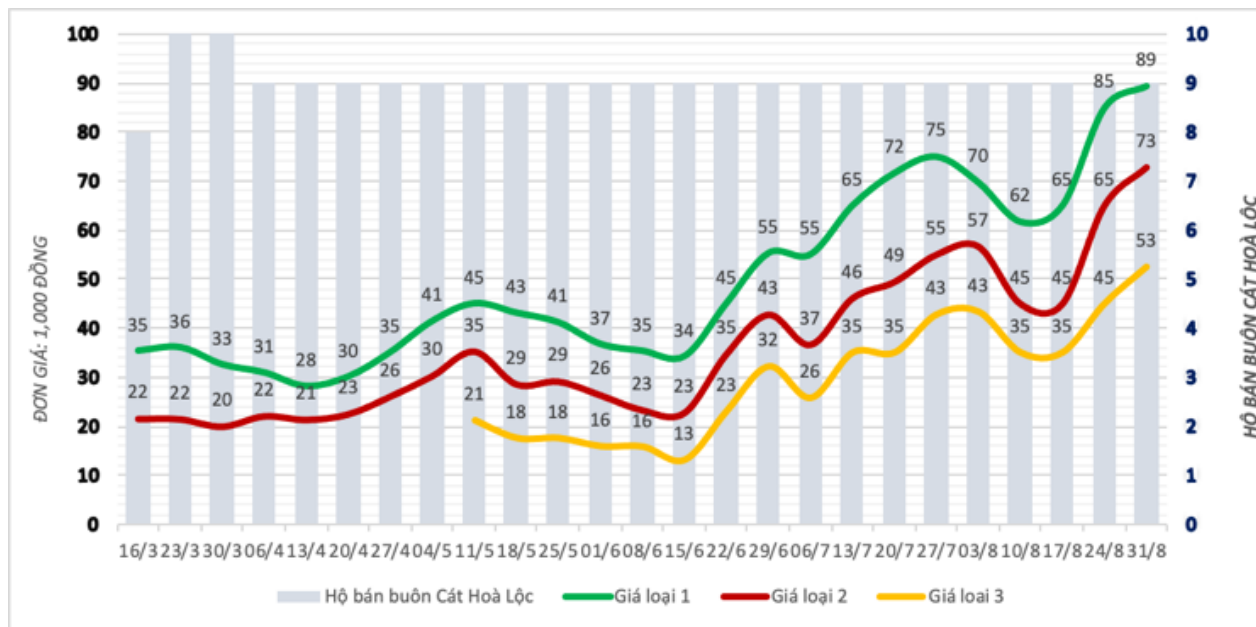
Nguồn: Giá xoài hàng tuần, chợ Thủ Đức, tháng 3 – tháng 8 năm 2020

Các kết quả (tiếp theo)

Giá bán buôn ở Cát Hoà Lộc

- Chênh lệch giá giữa loại 1, loại 2 & loại 3 khoảng từ 10,000 đồng đến 15,000 đồng /kg (AUD0.60–0.90/kg)
- Chính vụ (từ tháng 3 đến tháng 6) giá không vượt quá 50,000 đồng/kg (AUD2.99/kg)
- Trái vụ (sau tháng 6) giá tăng (có lúc tăng gấp đôi so với giá chính vụ)
- Trong thời gian COVID-19, sự thay đổi giá cả mua bán ảnh hưởng nhỏ và ngắn hạn đến giá Cát Hoà Lộc. (đó là tuần 1 & 2 của tháng 8 năm 2020)

Nguồn: Giá xoài hàng tuần, chợ Thủ Đức, tháng 3 –tháng 8 năm 2020

Chợ Thủ Đức, tháng 3 – tháng 8 - 2020

Đồ thị 1:

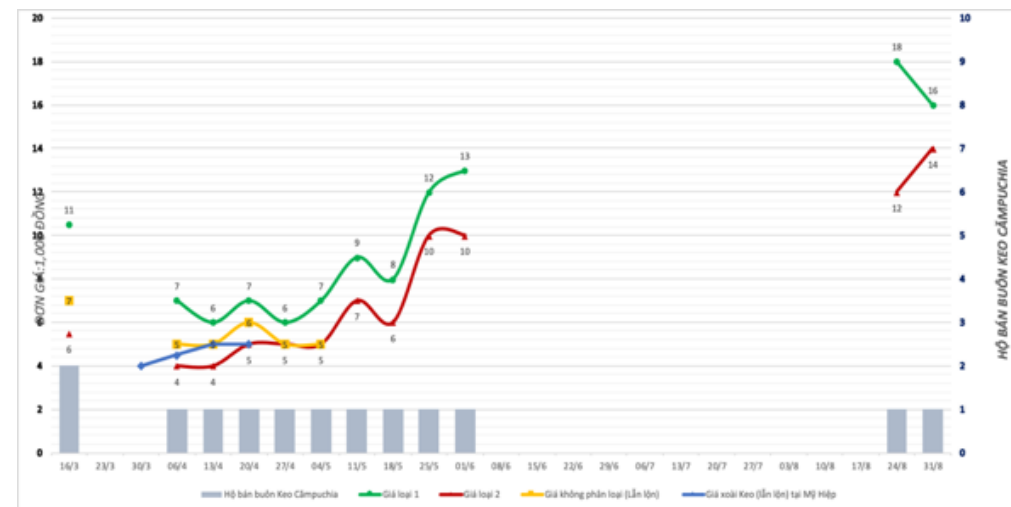
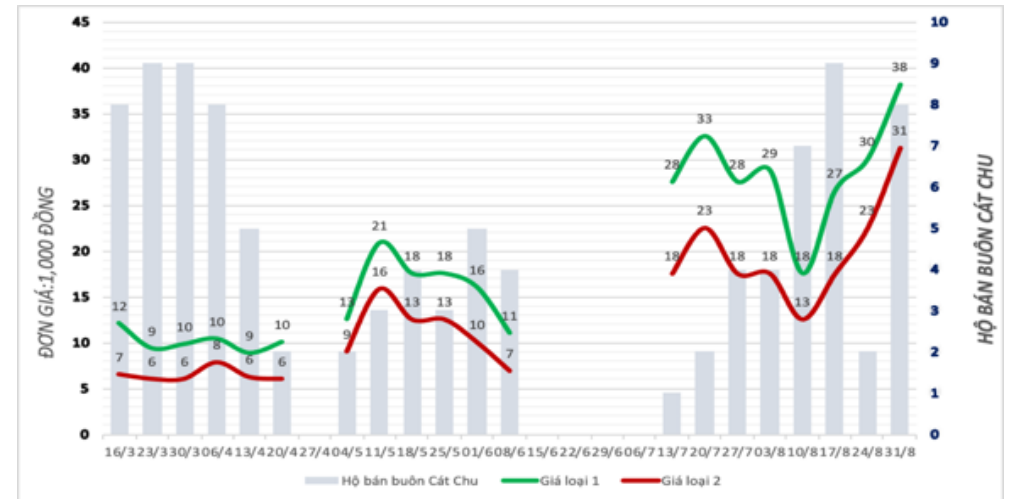
- Xoài Cát Chu – Số lượng ít hơn xoài Cát Hoà Lộc
- Ít hộ bán xoài Cát Chu hơn
- Không có xoài Cát Chu tại chợ trong thời gian trái mùa (tháng 6, 7)
- Chỉ phân làm hai loại – giá chênh giữa hai loại 5,000 đồng/kg (AUD 0.30/kg)
- COVID-19 hạn chế mua bán tác động đến giá Cát Chu (tháng 3 và đầu tháng 4), giá loại 1 bị giảm 10,000đồng/kg (AUD 0.60/kg)

Đồ thị 2

- Giống Keo Campuchia - có bán (nhưng không phổ biến như Cát Hoà Lộc và Cát Chu)
- Giống Keo Campuchia có giá bán thấp nhất

© Griffith University 2018

Các kết quả (tiếp theo)

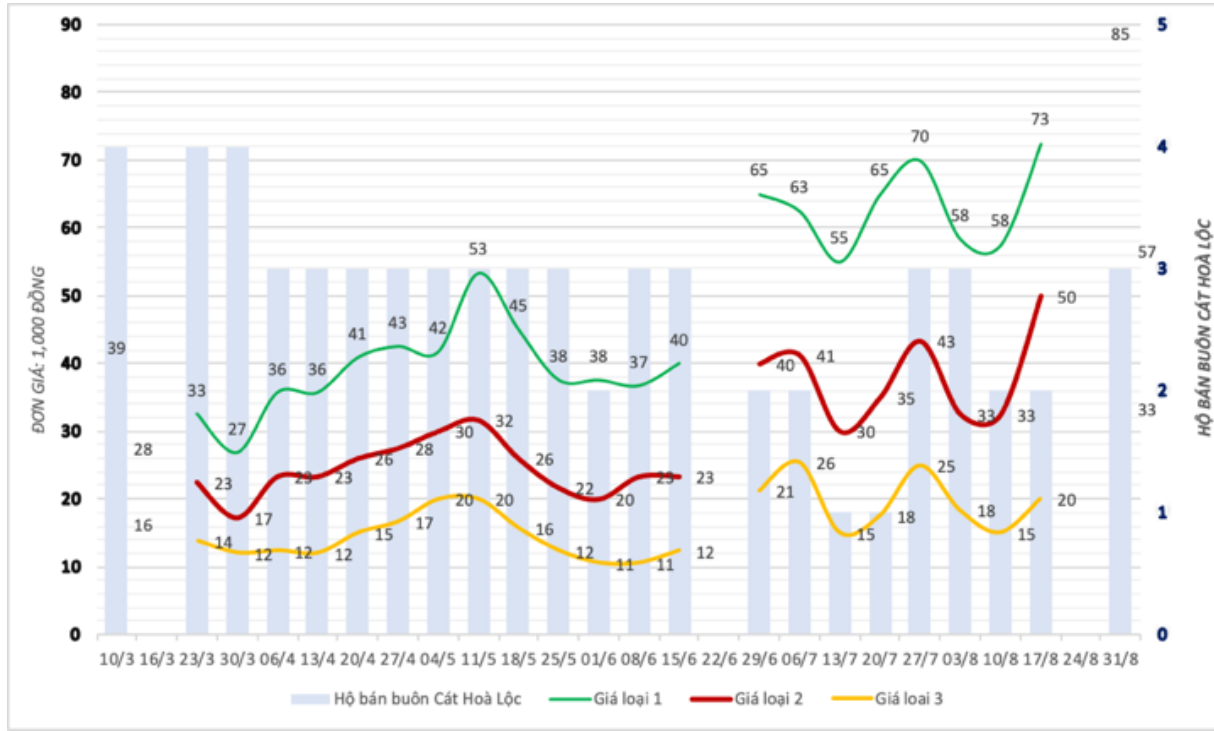

Nguồn: Giá xoài hàng tuần, chợ Thủ Đức, tháng 3 – tháng 8 năm 2020

Các kết quả (tiếp theo)

Chợ Bình Điền (BDM), Tháng 3 – Tháng 8, 2020

Giống Cát Lộc :

- Có hàng trong suốt thời gian điều tra
- Không có hàng trong một số tuần vì nguồn xoay tại Bình Điền đến từ các tỉnh miền Tây (do vị trí chợ đầu mối Bình Điền nằm ở cửa ngõ phía tây của TP.HCM). Chênh lệch giá lớn hơn giữa các loại 1,2 & 3 khoảng 10,000đồng-30,000đồng/kg (AUD 0.60–1.80/kg)

Nguồn: Giá xoài hàng tuần, chợ Bình Điền, tháng 3–tháng 8 năm 2020

Chợ Bình Điền (BDM), Tháng 3 – Tháng 8, 2020

Đồ thị 1

- Tại các tỉnh miền Tây có hàng Cát Chu trái mùa – Từ tháng 4 đến tháng 8
- Ít hộ bán buôn bán hàng Cát Chu
- Các tiểu thương phân hàng Cát Chu làm hai loại, chênh giá giữa hai loại 5.000 đồng/kg – 20,000 đồng/kg (AUD0.30–1.20/kg)
- Không có hàng Keo Campuchia

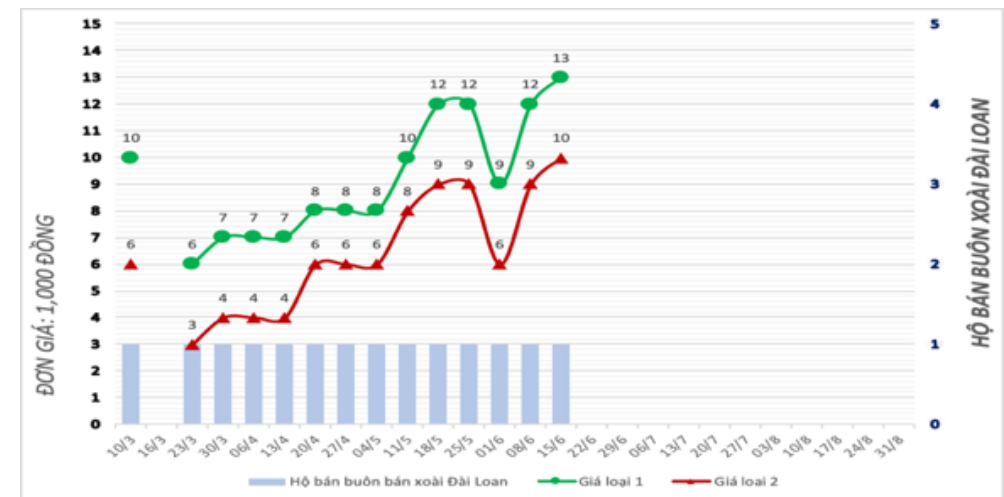
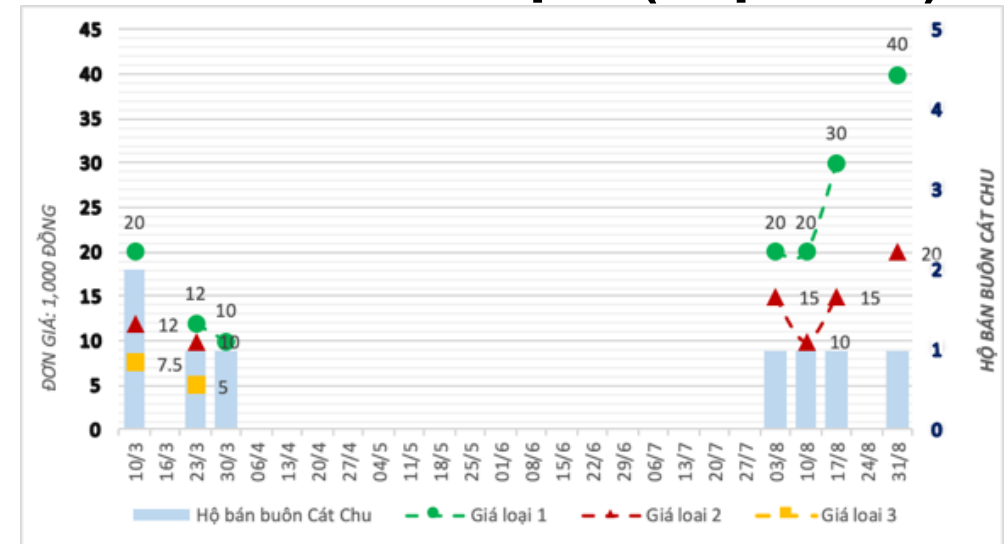
Đồ thị 2

- Xoài Đài loan – giá thấp nhất
- Được sử dụng ăn sống/ hoặc trộn gỏi

Nguồn: Giá xoài hàng tuần, chợ Bình Điền, tháng 3 – tháng 8 năm 2020

© Griffith University 2018

Các kết quả (tiếp theo)

Đầu ra & kết quả

Đầu ra

Thông tin giá mua bán ở một số chợ bán buôn

- Chợ Long Biên, Hà nội
- Chợ Thủ Đức, HCMC
- Chợ Bình Điền, HCMC

Kết quả

- Thông tin giá cả được sử dụng tính chi phí lợi nhuận, nhằm đánh giá doanh thu cho những người nông dân
- Chia sẻ với những người trồng, các hợp tác xã, các nhà đóng gói, các hộ bán buôn và bán lẻ
- Thông tin giá cả thu thập được từ hoạt động này sẽ giúp những người trồng hiểu về giá tại thị trường bán buôn đối với các giống và cấp loại xoài khác nhau tại các tháng trong suốt mùa vụ, sẽ cung cấp lý do tài chính thúc đẩy họ thay đổi/cải thiện các thực hành trên trang trại.

Giai đoạn tiếp trong năm 20/21

Thu thập dữ liệu giá thị trường bán buôn hàng tuần

- Mỹ Hiệp: 1-2 hộ bán buôn
- Bình Điền: 5 hộ bán buôn
- Thủ Đức: 10 hộ bán buôn
- **Phỏng vấn tại chợ Long Biên**
- Ban quản lý chợ Long Biên
- Hàng tuần: 5 hộ bán buôn

